

Roman Metuse mudelikogus on tuhatkond mudelit moods 1:43, neist kalleima eest maksis ta 1500 krooni. Pildil on üks omaniku lemmikuid, buss Setra S6.

Kui tegelikkuses maksaks Hõbenool teda kandvast Mercedese Renntransporterist rohkem, siis mudelimaailmas on vastupidi. Veok maksis 1200, võidusõiduauto 300 krooni.

Ferrari 312T-ga võitis Niki Lauda 1975. aastal esimese MM-tiitli. Vormel 1 autod on Roman Metuse kollektsiooni üks peamisi kogumisvaldkondi, samuti Le Mans'i autod.

Fotod: Eget Kamenik

Mudelikoguja ja tema 1000 autot

Roman Metus on mees, kes ostab iga päev ühe uue auto. Kokku on tal neid tänaseks juba tuhande ringis. Metus ei ole siiski miljardär, kõik tema autod on mõõdus 1:43.

Siiski võib iga täie mõistusega inimese jaoks tunduda jahmatavana tõsiasi, et kuigi väikesed, on Metuse mudelikogu väärt mõnisada tuhat krooni. Sellise raha eest saaks ju osta tuttu ja väga hea auto! "Saaks küll, jah," tõdeb Metus, "aga mis siis?"

Mullu kirjutasime Autolehes Heiki Palmist (AL 4/2005), kelle mudelikogus oli toona 300 mudelit, igaüks neist väärt mitusada krooni. Metuse mudelikogus on hinnanguliselt tuhat pisiautot (500 peal läks lugemine sassi), aga kollektsionäär ei ole sugugi kindel, et tema kogu Eesti suurim on. "Toomasel võib rohkem olla..."

Metus hakkas mudeleid koguma 20 aastat tagasi, alustades mõistagi Vene mudelist. Täna on ta suutnud hobi tööga ühendada: Metuse firma Atrioola tegeleb automudelite müügiga ja firma pood-kontor Lasnamäel Punasel tänaval on Tallinna mudelikollektsionääride meka.

Metus meenutab, et esimese saja auto kokkusaamiseks kulub umbes viis aastat, nüüd

täieneb mudelikogu iga kuus umbes 30 ühiku võrra. Kvantiteedist sootuks olulisem on aga mudelite kvaliteet: see, kui täpselt on suutnud mudeliehitaja päris autot matkida. Tähtsad on peened detailid, ühtlane värvikate, perfektne kerekuju ja viimistlus. Sedasi juhtubki, et vähem kui kümne sentimeetri pikkune mudelike mõõdus 1:43 võib maksta 500, aga ka 1500 krooni.

Metuse kogu kalleim esindaja ongi 1500 krooni maksev Ferrari 1970. aasta ideeauto Modulo. Ülmelise kujuga mudel pärineb firmalt Red Line, mis on kollektsionääride seas üks hinnatumaid (ja kallimaid).

Eriti detailne Mercedes

Natuke odavamalt (1200 eest) õnnestus Metusel soetada 1954. aasta Mercedese legendaarse Renntransporteri mudel. Selle veokiga transportis Mercedese võidusõiduakond omal ajal võistlusel võistlusele veelgi legendaarsemaid Hõbenooli. Firma CMC mudel on Metuse kogu detailseim, koosnes 201 eraldi jupist. Sellega olid kaasas nii lapike mude-

Haruldane ja kallis - superauto Pagani Zonda mudel.

Originaalne HUMVEE on teiste 1:43 mõõdus mudelite kõrval üsnagi kogukas.

Metuse kogu kõige kallimast ostetud mudel: 1500kroonine Ferrari ideeauto Modulo.

1997. aasta Mercedes S60 Pullmann ei ole väga headetailidega, kuid praegu-seks siiski haruldane mudel.

li puhastamiseks kui ka pintsetid luukide avamiseks.

Renntransporteri rattad pööravad, ukseid ja mootorikaate (keskmootor!) käivad lahti. Istmed ja ukseid on seestpoolt kaetud riidega ning metallrelees mooda saab võidusõiduauto mudel sõita Renntransporteri peale nagu päris Hõbenooledki. Reeglina kollektsionäärimudelid nii detailised pole, koosnedes pigem umbes 30 detailist (nagu näiteks Mercedese F1-auto W196 Renntransporteri peal).

Kõiki autosid ei kogu

Mercedes-Benz ongi Metuse lemmikautomark. "Neil on nii pikk ajalugu," põhjendab Metus, "sõiduautod, veoautod, bussid, võidusõiduautod – nii laia valikut ei ole kellelgi."

Kõiki neid sõidukitüüpe leiab ka Metuse kollektsioonist, kuid peamiselt keskendub ta uusi mudeleid soetades järgmistele valdkondadele: ralli, vormel üks, Le Mans, Vene autod ja tänavautod. Viimased moodustavad kollektsiooni suurima osa ja katavad laias laastus terve autoajaloo. "Kõiki autosid ma ei ko-

Kuigi väga mitmekülgse kogu omanik, tahaks Metus juurde 1950.-1960. aastate Ameerika autosid. "Eks peaaegu igast autost on maailmas mudel olemas, aga käsitööna ja seega väga kallis."

Soovitusi algajale mudelikogujale

Roman Metus soovib noorel mudelihuvilisel enne mudeli-poodi tormamist endale selgeks teha, mis teema teda huvitab: kas võidusõit või tänavaa autod, kas rahva- või superautod. "Noor inimene ju ei saa asja väga laialt ette võtta, läheb liiga kalliks," märgib ta.

Samas ütleb Metus, et üksiku mudeli hind polegi nii tähtis. "Korja pigem vähem, aga paremaid mudeleid," soovib ta. "Mõni kogub massiliselt: ostab 3000 krooni eest hunniku sodi, kuigi sama raha eest saaks juba kümme korralikku mudelit."

N-ö korralikel, kollektsionääride hinnatud mudelitel on veel see hea omadus, et eelistuste muutudes saab need maha müüa. Ja sageli vaheltkasuga. Näiteks Metuse kogu pärl, Mercedese Rennsporter maksab praegu kunagisest vähemalt kaks korda rohkem (u 2500 krooni).

gu, keskendun nendele, mis on autoajalukku jälle jätnud," ütleb Metus.

Mõned kollektsionäärid koguvad ka ainult superautosid, teised aga seevastu n-ö rahvaautosid ega pea superautosid millekski. "Mõni korjab sõitjate järgi – näiteks selle järgi, millise autoga Markko Märtin või Michael Schumacher läbi aastate on sõitnud," selgitab Metus. Veel on neid, kes koguvad armeeaautosid ja tanke, teised jälle näiteks tuletõrjeautosid või taksosid.

Mänguasjad või mitte?

Kust aga läheb kollektsionääri jaoks piir väärt mudeli ja mänguasja vahel? "Selge see, et 65- ja 500kroonine mudel kõrvuti ei sobi," ütleb Metus, kuid märgib samas, et ainult hinna järgi vahet teha ei saa. Tähtsam on ikka see, kui detailse ja kvaliteetse mudeliga on tegu. "No näiteks 175kroonised IXO Juniori mudelid on veel päris head, aga siit allapoole ma ei läheks," hindab ta.

Veel on Metusel põhimõtte, et sama autot tal mitut ek-

1990ndatel väga levinud UAZ 452D mudel läks omal ajal kaubaks 60 krooniga.

Kui Metusel üks Aston Martin DB4 juba on, siis teist ta juurde ei osta. Nii püüab kogu mõistlikkuse piires.

1933. aasta Pierce-Arrow. Vanadest autodest pääsevad Metuse kogusse need, mis on ajalukku jälle jätnud.

semplari ei ole. Näiteks James Bondi Aston Martin DB5-t on tal ainult üks ja sellest tal- le piisab. "Kui aga mõnel teisel firmal tuleb parema detail- susega sama mudel, siis vahe- tan selle välja." Sedasi on välis- tatud kollektsiooni liigsuureks paisumine, kuid samas säi- lib mitmekülgus. "Ühel Jaapani kollektsionääril on väide- tavalt 100 000 mudelit. Mina ei kujuta seda hästi ette," rää- gib Metus.

Siiski toob ta välja trendi, et mudelikogumine on nii Eestis kui ka maailmas populaarsust koguv hobi. "Mudelifirmasid on rohkem, kataloogid on pak- semad, mudeleid on rohkem," kirjeldab ta trende. Saksamaal on mudelikogujate klubid, Venemaal aga on levinud mude- lite käsitsi valmistamine (500 dollarit tükk!). Järelikult peab ka kogujaid rohkem olema.

Eestis on Metuse hinnangul 50–100 tõsist huvilist. Ja kes need on? "Reeglina keskealsed ja vanemad inimesed, noored ei jõua mudeleid koguda."

Tõnu Korrol